

Raadsvoorstel gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen

Onderwerp: Keuzenota maatregelen Meerjarenbegroting IJmond Werkt!

Datum raadsvergadering		Portefeuillehouder(s)	H. Erol
Registratienummer	R-15-00015		M. van Dijk
Datum IJmond-commissie			A. Tromp
Raadsbesluit nr.			A. Verkaik

Voorgesteld besluit

Ten behoeve van een sluitende meerjarenbegroting IJmond Werkt! in te stemmen met de volgende 2 maatregelen uit categorie 2 van de Keuzenota maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt!:

- Geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers)
- Alleen perspectiefrijken naar IJmond Werkt!

Eerdere besluiten

N.v.t.

Motivering van het besluit

Inleiding

Uit de meerjarenbegroting van IJmond Werkt! blijkt dat, indien geen nadere maatregelen worden genomen, de tekorten na 2015 oplopen tot een bedrag van 2,0 mln structureel in 2020. Door het algemeen bestuur van IJmond Werkt is een extern adviesbureau gevraagd om te onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn. Op basis van eerdere rapporten van de twee andere adviesbureaus, verschillende disciplines binnen de gemeenten en IJmond Werkt! heeft dit adviesbureau tien maatregelen geformuleerd en een verwachte besparing per maatregel geformuleerd. Over vier van deze maatregelen moet een besluit worden genomen.

Om binnen IJmond Werkt te komen tot een sluitende begroting heeft het extern adviesbureau de volgende 10 maatregelen geformuleerd:

- Efficiency-maatregelen (categorie 1 maatregel, deze maatregel is al in uitvoering)
- Doorlichting bestand (categorie 1 maatregel, deze maatregel is al in uitvoering)
- Strenger en selectiever aan de poort (categorie 1 maatregel, deze maatregel is al in uitvoering)
- Geen beschutte arbeid (categorie 2 maatregel, moet een politiek besluit over worden genomen)
- Volumebeperking begeleiding (bv tot max. 648) (categorie 2 maatregel, moet een politiek besluit over worden genomen)
- Geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor nuggers (categorie 2 maatregel, moet een politiek besluit over worden genomen)
- Alleen perspectiefrijken naar IJW (categorie 2 maatregel, moet een politiek besluit over worden genomen)

- Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie(categorie 3 maatregel, dit betreft een omvangrijke maatregel en zal worden besproken in het gemeentesecretarissenoverleg)
- Budgetraming bijstellen (categorie 4 maatregel, deze maatregel wordt niet ingezet omdat deze maatregel niet past in eerder gemaakte afspraken)
- Mogelijkheid om reserves aan te leggen (categorie 4 maatregel, deze maatregel wordt niet ingezet, omdat deze maatregel niet past in eerder gemaakte afspraken)

Deze maatregelen zijn bedoeld om het verwachte tekort in 2020 van 2 miljoen euro tegen te gaan. Het totaal aan verwachte besparing van de 10 maatregelen bij elkaar is veel hoger dan 2 miljoen. Dit geeft ruimte om keuzes te maken. Ten behoeve hiervan zijn de 10 maatregelen in 4 categorieën geplaatst.

- Categorie 1 is direct uitvoerbaar
- Categorie 2 vergt politieke keuzes
- Categorie 3 vergt meer tijd en een verdiepingstraject
- Categorie 4 past niet in de gemaakte afspraken (Kadernota IJmond Werkt!, Businessplan IJmond Werkt!)

Dit raadsvoorstel heeft betrekking op de categorie 2 maatregelen

Het externe adviesbureau heeft op 19 mei 2015, tijdens de IJmond raadscommissie, een presentatie gegeven over deze maatregelen (zie bijgevoegde presentatie van Berenschot). Voor de categorie 2 maatregelen dient een politiek besluit genomen te worden die in de keuzenota 'Maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt!' zijn voorgelegd. De keuzenota is als bijlage bijgevoegd.

Uit het onderzoek van het externe adviesbureau Berenschot (bron: presentatie Berenschot) zijn de volgende vier maatregelen (uit categorie 2) geformuleerd:

1. Geen beschutte arbeid
2. Volumebeperking begeleiding (bv tot max. 648)
3. Geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor nuggers
4. Alleen perspectiefrijken naar IJmond Werkt!

Ad1. Geen beschutte arbeid

De voorziening "beschut werk" niet aanbieden. Met de gedachte dat iedereen bij een reguliere werkgever zou moeten kunnen werken (eventueel met aanpassingen op de werkplek, of een loonkostensubsidie om de werkgever tegemoet te komen in de loonkosten), zou uitvoering gegeven kunnen worden aan deze maatregel. Indien hiervoor gekozen wordt, dan zal dit uiteindelijk structureel een jaarlijkse besparing opleveren op het budget van IJmond Werkt!. Het nadeel van deze maatregel is, dat dit zou betekenen, dat de groep die, vanwege hun beperking, niet zonder volledige begeleiding zouden kunnen werken thuis komen te zitten. Ook is het verwachte nadeel dat deze groep meer gaat drukken op andere kostenposten (zoals de dagbesteding/WMO, en het inkomensdeel). Het streven naar een inclusieve samenleving kan dan niet helemaal meer worden nageleefd.

Ad2. Volumebeperking begeleiding

Overwogen kan worden om niet meer arbeidsbeperkten te ondersteunen dan nu gebeurt in het kader van de WSW. Het aantal mensen dat via de gemeente een werkplek krijgt, blijft dan beperkt tot het maximum (nu circa 648). Met deze maatregel zou vanaf 2020 een structurele besparing gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent wel dat een grotere groep mensen niet meer specifiek bediend kan worden, maar alleen nog de standaard re-integratiedienstverlening, met als risico dat "de zwakkeren" niet meer kunnen meedoen. Dit is niet goed voor de eigenwaarde en brengt ook weer andere risico's met zich mee, zoals stijgende zorgkosten.

Ad3. Geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor nuggers

Een nigger is iemand die jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, die als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) staat geregistreerd en die geen recht heeft op een uitkering of arbeidsondersteuning op grond van

de Participatiewet. Als bezuinigingsmaatregel is door Berenschot voorgesteld om geen reguliere begeleiding en geen loonkostensubsidie aan te bieden aan nuggers. Gemeenten blijven echter verantwoordelijk voor het verstrekken van hulp aan nuggers als hij/zij aangeeft behoefte te hebben aan een re-integratietraject. Dit zou een aangepast traject kunnen zijn, zoals het ondersteunen bij het opstellen van een cv of sollicitatiebrief.

Ad4. Alleen perspectiefrijken naar IJmond Werkt!

Een groot deel van de mensen die zich melden bij IJW komen niet in een re-integratietraject. Als voorkomen wordt dat deze mensen zich hoeven te melden bij IJW leidt dat tot besparingen. Het risico is dat de preventieve werking van IJmond Werkt! minder wordt, het voordeel is dat het een besparing oplevert, omdat mensen niet meer onnodig op traject zitten.

Voor het re-integratiebudget (budget dat naar IJmond Werkt! gaat) betekent maatregel 3 een besparing van €160.000,- in 2020 en € 638.000,- structureel.

Maatregel 4 leidt tot een besparing op het re-integratiebudget van €221.000,- per jaar.

	2020	structureel
Maatregel 3	€ 160.000,-	€ 638.000,-
Maatregel 4	€ 221.000,-	€ 221.000,-
Totaal	€ 381.000,-	€ 859.000,-

Achtergrondinformatie betreffende categorieën 1, 3 en 4

Categorie 1

Deze categorie bevat de maatregelen, die relatief snel en zonder risico te realiseren zijn. Hieronder vallen de volgende maatregelen:

Efficiency-maatregelen IJW.

Deze maatregel is tijdens het Capel onderzoek, tezamen met gemeenten en IJmond Werkt! uitgewerkt, nogmaals door het advies bureau onderzocht en heeft hier niet afwijkend in geadviseerd. Deze maatregel is reeds verwerkt in de begroting.

Doorlichting bestand.

Het bestand door laten lichten op "no cure no payebasis" kan een snelle besparing opleveren en is volledig risicoloos. Uit landelijke cijfers blijkt dat er gemiddeld 5% ten onrechte of een te hoge uitkering ontvangen. Een beëindigde of lager vastgestelde uitkering levert een directe besparing op in het I-deel. Een klein deel van de klanten die na het doorlichten geen uitkering meer ontvangen, ontvangen ook re-integratiedienstverlening van IJmond Werkt! Deze dienstverlening zal ook worden beëindigd. Dit levert een kleine besparing op die bijdraagt aan het terugdringen van het tekort bij IJmond Werkt!. De grootste besparing is op het I-deel. Dit heeft voornamelijk te maken met het feit dat dit onderzoek gericht zal zijn naar klanten die al langer een uitkering ontvangen. In de regel bevinden deze klanten zich op de laagste treden van de Participatieladder en behoren hierdoor niet tot de doelgroep van IJmond Werkt!

Strenger en selectiever aan de poort.

Deze maatregel zien wij eveneens als "quick win". De grootste besparing is een besparing op het i-deel. Maar ook voor IJmond Werkt! levert deze maatregel een substantiële besparing op. Deze maatregel valt in 2 delen uiteen:

1. Onderzoeken welke onderdelen van de (wettelijke) 4-weken termijn voor jongeren van 27 jaar en jonger zijn uit te breiden naar de hele doelgroep (tot pensioengerechtigde leeftijd). De ervaring leert dat een grote groep na deze 4 weken niet meer terugkomt, omdat ze zelfstandig werk hebben gevonden.
2. Het (her)inrichten van het handhavingproces. Door handhaving IJmondiaal gelijkloend (en in gezamenlijkheid) uit te gaan voeren, door o.a. het proces aan de poort efficiënter in te richten (onderdelen van het zgn. poortmodel), zal een besparing gerealiseerd worden. De besparing zal grotendeels in het I-deel zijn, maar het zal ook leiden tot een besparing bij IJmond Werkt!, omdat IJmond Werkt! hierdoor minder/geen re-integratie dienstverlening hoeft te verstrekken aan klanten die hier achteraf geen recht op hebben.

Categorie 3

Deze categorie bevat één maatregel, namelijk het realiseren van een intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Dit vergt meer tijd dan de overige maatregelen, omdat deze grote gevolgen heeft voor de ambtelijke organisatie(s). De gemeentesecretarissen zullen vóór de zomer van 2016 een voorstel voorbereiden over het al dan niet doorvoeren van deze maatregel.

Categorie 4

Deze categorie bevat de maatregelen die niet worden ingezet. Het gaat om de volgende maatregelen:

Budgetraming bijstellen

Een vastgestelde begroting wordt op basis van ontwikkelingen bijgesteld. Het bijstellen van de budgetraming heeft hierdoor dan ook geen meerwaarde.

Mogelijkheid om reserves aan te leggen

Deze maatregel past niet in de gemaakte afspraken zoals geformuleerd in de kademota, het businessplan, de gemeenschappelijke regeling en de prestatieafspraken.

Beoogde consequenties van het besluit

Een sluitende meerjarenbegroting van IJmond Werkt!.

Financiële consequenties

Totaaloverzicht financieel effect categorieën 1, 3 en 4 (x €1.000,-)

(Bron: advies/presentatie Berenschot)

	2020	Struct
<u>Verbetermaatregelen (categorie 1)</u>		
Efficiency-maatregelen IJW	900	900
Doorlichting van het bestand	40	40
Strenger en selectiever aan de poort (variant 5%)	618	721
<u>Verbetermaatregel (categorie 3)</u>		
Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie W&I	720	720
<u>Verbetermaatregelen (categorie 4)</u>		
Budgetraming bijstellen	800	0
Mogelijkheid om reserves aan te leggen	pm	pm

Totaaloverzicht financieel effect categorie 2, maatregelen "Geen beschutte arbeid en Volumebeperking begeleiding (x €1.000,-)

(Bron: advies/presentatie Berenschot)

	2020	Struct
<u>Uitgaven arbeidsbeperkten binnen beschikbaar budget</u>		
Geen beschutte arbeid	485	1.836
Volumebeperking begeleiding (bv tot max 648 p/jr)	808	1.648
Totaal	1.293	3.484

Totaaloverzicht financieel effect categorie 2, maatregelen "geen begeleiding regulier en LKS voor nuggers en alleen perspectiefrijken naar IJW" (x €1.000,-)

(Bron: advies/presentatie Berenschot)

	2020	Struct
<u>Uitgaven arbeidsbeperkten binnen beschikbaar budget</u>		
Geen begeleiding regulier en LKS voor nuggers	160	638
<u>Maatregelen uit strategische heroriëntatie</u>		
Alleen perspectiefrijken naar IJW	221	221
Totaal	381	859

Toelichting op financieel overzicht per maatregel:

- Maatregel "geen begeleiding regulier en loonkostensubsidie voor nuggers" leidt tot een besparing van € 160.000 in 2020 en € 638.000 structureel.
- Maatregel "Alleen perspectiefrijken naar IJW" leidt tot een besparing op het re-integratiebudget van €221.000 per jaar.

Inspraak, participatie etc.

1. De cliëntenraden zijn interactief betrokken. Op 4 augustus 2015 is de Keuzenota besproken met een afvaardiging van de vier cliëntenraden/ burgerplatforms van de IJmondgemeenten. Na deze bijeenkomst hebben de cliëntenraden een gezamenlijk advies uitgebracht. Hieruit kan worden opgemaakt dat zij zich kunnen vinden in de voorgestelde twee maatregelen. Zij plaatsen echter wel hun kanttekeningen en maken zich zorgen over de kwetsbare doelgroep. Het advies is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.
2. Het concept voorstel is met IJmond Werkt! besproken. De reactie van IJmond Werkt! is meegewogen in het voorliggende voorstel.

Verdere procedure – uitvoering

Deze nota met daarin de voorgestelde keuzes wordt aangeboden ter besluitvorming aan de afzonderlijke gemeenteraden. Na besluitvorming krijgt IJmond Werkt! de opdracht de maatregelen in de meerjarenbegroting op te nemen en uit te voeren.

Bijlagen

1. Keuzenota maatregelen meerjarenbegroting IJmond Werkt!
2. Presentatie Berenschot 19 mei jl.
3. Advies IJmondiale cliëntenraden

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris

de burgemeester

